

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

С.В. Дворкін

**ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
„Введення в спеціальність”**

(для студентів 1 курсу денної форми навчання
напряму підготовки 6.030504 – “Економіка підприємства”)

Програма навчальної дисципліни та робоча програма навчальної дисципліни „Введення в спеціальність” для студентів 1 курсу денної форми навчання напряму підготовки 6.030504 – “Економіка підприємства” / Укл.: Дворкін С.В. – Харків: ХНАМГ, 2009. – 15 с.

Укладач: С.В. Дворкін

Програми побудовані за вимогами кредитно-модульної системи організації навчального процесу.

Рецензент: доц., к.е.н. В.О.Костюк

Рекомендовано кафедрою міської і регіональної економіки (протокол № 8 від 20.03.2009р.)

Зміст

Стор.

Вступ	4
1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	5
1.1. Мета, предмет та місце дисципліни	5
1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни	5
1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги	6
1.4. Рекомендована основна навчальна література	6
1.5. Анотації програми навчальної дисципліни	7
2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	9
2.1. Розподіл обсягу навчальної роботи студента за напрямками підготовки та видами навчальної роботи	9
2.2. Зміст дисципліни	9
2.2.1. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями	10
2.2.2. Лекційний курс	11
2.2.3. Практичні (семінарські) заняття	11
2.2.4. Лабораторні роботи	11
2.2.5. Індивідуальні завдання	11
2.2.6. Самостійна навчальна робота студента	11
2.3. Засоби контролю та структура залікового кредиту	12
2.4. Інформаційно-методичне забезпечення	13

Вступ

Дисципліна „Введення в спеціальність” за освітньо-професійною програмою має статус вибіркової.

Програма навчальної дисципліни розроблена на основі:

- СВО ХНАМГ ОКХ (варіативна компонента) бакалавра напряму підготовки 6.030504 - “Економіка підприємства”, галузі знань 0305 - “Економіка і підприємництво”, Харків, 2007р.

- СВО ХНАМГ ОПП (варіативна компонента) бакалавра напряму підготовки 6.030504 - “Економіка підприємства”, галузі знань 0305 - “Економіка і підприємництво”, Харків, 2007р.

- СВО ХНАМГ Навчальний план бакалавра напряму підготовки 6.030504 - “Економіка підприємства”, галузі знань 0305 - “Економіка і підприємництво”, Харків, 2007р.

Програма ухвалена кафедрою міської і регіональної економіки (протокол № 1 від “ 29 ” 08 200 8 р.) та Вченою радою факультету економіки і підприємництва (протокол № 6 від “ 29 ” 08 200 8 р.)

1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Мета, предмет та місце дисципліни

1.1.1. *Мета та завдання вивчення дисципліни* - вивчення базових понять та створення загальної уяви щодо змісту та загальних методів економічної роботи, зокрема в галузі міського господарства (від розробників).

1.1.2. *Предмет вивчення у дисципліні* - місто як економічна система, економіка як наука та практика (від розробників).

1.1.3. *Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки фахівця*

Перелік дисциплін, на які безпосередньо спирається вивчення даної дисципліни	Перелік дисциплін, вивчення яких безпосередньо спирається на дану дисципліну
вихідна	Ознайомлювальна практика
	Макроекономіка
	Мікроекономіка
	Економіка підприємства
	Особливості економіки підприємств міського господарства
	Регіональна економіка
	Методологія наукових досліджень

1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни

Модуль - Введення в спеціальність (2/72)

ЗМ 1. Економіка, місто, міське господарство: загальні поняття, структура, взаємозв'язки (1/36)

Навчальні елементи:

1. Місто як соціально-економічна система.
2. Економіка як суспільна наука та економіка міста як специфічна економічна наука.
3. Поняття і склад міського господарства.

ЗМ 2. Економічні особливості діяльності галузей міського господарства (1/36)

Навчальні елементи:

1. Житлове господарство і комунальне господарство.
2. Місцеве самоврядування в Україні, його зв'язок з функціонуванням міського господарства.
3. Тариф як специфічна форма ціни на послуги підприємств міського господарства.
4. Особливості деяких підприємств комунального господарства.

1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги

Вміння (за рівнями сформованості) та знання	Сфери діяльності (виробнича, соціально-виробнича, соціально-побутова)	Функції діяльності у виробничій сфері (проектувальна, організаційна, управлінська, виконавська, технічна, інші)
Репродуктивний рівень		
1. Розуміти загальну структуру, функції та сучасні тенденції розвитку міста як економічної системи	Соціально-виробнича	
2. Знати визначення міського господарства та його структуру	Виробнича	Виконавська
3. Знати загальні економічні особливості основних складових міського господарства	Виробнича	Виконавська
4. Розуміти економіко-правову природу зв'язків між місцевим самоврядуванням та міським господарством	Виробнича	Управлінська
5. Знати визначення поняття “тариф”, зв'язок цього поняття з загальноекономічною категорією ціни	Виробнича	Виконавська
6. З'ясовувати в загальному вигляді екологічну значущість підприємств комунального господарства	Соціально-виробнича	
Творчий рівень		
7. Прослідковувати взаємодію екології та економіки	Виробнича	Управлінська, виконавська
8. Скласти реферати та доповіді з тематики, пов'язаної з сучасним станом підприємств міського господарства	Виробнича	Виконавська

1.4. Рекомендована основна навчальна література

1. Закон України “Про Загальнодержавну програму реформування і розвитку житлово-комунального господарства на 2004-2010 роки” від 24.06.2004.
2. Закон України “Про житлово-комунальні послуги” від 24.06.2004.
3. Економіка міського господарства: Навч. Посібник / За ред. Т.П. Юр'євої. – Харків: ХДАМГ, 2002.
4. Конспект лекцій з дисципліни „Вступ до спеціальності”. Харків: ХНАМГ, 2007 / Авт. Дворкін С.В.

1.5. Анотації програми навчальної дисципліни

ВВЕДЕННЯ В СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

Мета та завдання вивчення дисципліни – вивчення базових понять та створення загальної уяви щодо змісту та загальних методів економічної роботи, зокрема в галузі міського господарства.

Предмет вивчення у дисципліні – місто як економічна система, економіка як наука та практика.

Модуль - Введення в спеціальність

*ЗМ 1. Економіка, місто, міське господарство:
загальні поняття, структура, взаємозв'язки*

Навчальні елементи:

1. Місто як соціально-економічна система.
2. Економіка як суспільна наука та економіка міста як специфічна економічна наука.
3. Поняття і склад міського господарства.

ЗМ 2. Економічні особливості діяльності галузей міського господарства

Навчальні елементи:

1. Житлове господарство і комунальне господарство.
2. Місцеве самоврядування в Україні, його зв'язок з функціонуванням міського господарства.
3. Тариф як специфічна форма ціни на послуги підприємств міського господарства.
4. Особливості деяких підприємств комунального господарства.

ВВЕДЕНИЕ В СПЕЦИАЛЬНОСТЬ

Цель и задачи изучения дисциплины - изучение основных понятий и создание общего представления относительно содержания и общих методов экономической работы, в частности в области городского хозяйства.

Предмет изучения в дисциплине - город как экономическая система, экономика как наука и практика.

Модуль - Введение в специальность

*ЗМ 1. Экономика, город, городское хозяйство:
общие понятия, структура, взаимосвязи*

Учебные элементы:

1. Город как социально-экономическая система.
2. Экономика как общественная наука и экономика города как специфическая экономическая наука.

3. Понятие и состав городского хозяйства.

ЗМ 2. Экономические особенности деятельности областей городского хозяйства

Учебные элементы:

1. Жилищное хозяйство и коммунальное хозяйство.
2. Местное самоуправление в Украине, его связь с функционированием городского хозяйства.
3. Тариф как специфическая форма цены на услуги предприятий городского хозяйства.
4. Особенности некоторых предприятий коммунального хозяйства.

INTRODUCTION TO THE SPECIALITY

Goal and tasks of the discipline studying – learning basic notions and creating general view concerning contents and general methods of economic work, particularly in the municipal economy branch.

The discipline subject – a city as an economic system, economics and economy.

Module - Introduction to the speciality

СМ 1. Economics, city, municipal economy: basic notions, structure, interconnections

Teaching elements:

1. A city as a social-economic system.
2. Economics as a social science and an urban economics as a specific economic science.
3. A concept and a structure of municipal economy.

СМ 2. Economic peculiarities of municipal economy branches activity.

Teaching elements:

1. Housing and communal services.
2. Local authorities in Ukraine, their connection with municipal economy activity.
3. Tariff as a specific form of a price for services of municipal economy enterprises.
4. Peculiarities of several branches of communal services.

2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Розподіл обсягу навчальної роботи студента за напрямами підготовки та видами навчальної роботи

Напря­м (шифр, абревіатура)	Всього, кредит/ /годин	Триместр (и)	Години									Екзамен (триместр)	ПМК (триместр)
			Аудиторні	у тому числі			Підсумк. контр.	Самостійна робота	у тому числі				
				Лекції	Практичні, семінари	Лабораторні			Контр.роб	КР	РГЗ		
6.030504 - Економіка підприємства	2/72	1	24	24	-	-	-	48	-	-	-	-	1

2.2. Зміст дисципліни

Модуль - Введення в спеціальність (2/72)

*ЗМ 1. Економіка, місто, міське господарство:
загальні поняття, структура, взаємозв'язки (1/36)*

Навчальні елементи:

1. Місто як соціально-економічна система

Поняття міста. Місто в історичному розвитку людства. Виникнення місцевого самоврядування та місто. Урбанізація. Типи міст. Розвиток міст в Україні.

2. Економіка як суспільна наука та економіка міста як специфічна економічна наука

Місце економіки в системі наук. Економіка як практична та теоретична галузь діяльності. Міждисциплінарні зв'язки з історією, психологією, математикою та іншими науками. Економікс і політекономія. Обмеженість ресурсів і обмеженість потреб. Мікроекономіка і макроекономіка, рівні вивчення економіки. Основні економічні питання. Ефект і ефективність. Суспільний поділ праці. Вивчення економіки та історія економічної думки. Економіка міста в системі економічних наук. Сучасний стан економіки міста.

3. Поняття і склад міського господарства

Визначення міського господарства. Основні функції міського господарства. Структура міського господарства. Житлово-комунальне господарство. Підприємства побутового обслуговування. Особливості міського господарства.

ЗМ 2. Економічні особливості діяльності галузей міського господарства (1/36)

Навчальні елементи:

1. Житлове господарство і комунальне господарство

Структура житлового господарства. Функції житлового господарства. Особливості діяльності житлового господарства. Основні типи підприємств, що входять до комунальних підприємств. Функції комунальних підприємств. Особливості діяльності комунальних підприємств. Зв'язок екологічних та економічних питань в економіці комунальних підприємств.

2. Місцеве самоврядування в Україні, його зв'язок з функціонуванням міського господарства

Місцеве самоврядування і міське господарство. Загальні відомості про місцеве самоврядування. Повноваження місцевого самоврядування. Система місцевого самоврядування. Матеріальна і фінансова основа місцевого самоврядування. Гарантії місцевого самоврядування.

3. Тариф як специфічна форма ціни на послуги підприємств міського господарства

Поняття тарифу. Види тарифів. Основні особливості ціноутворення на підприємствах міського господарства. Сучасний стан тарифів на комунальні послуги.

4. Особливості деяких підприємств комунального господарства

Особливості та значення підприємств зовнішнього благоустрою, санітарного очищення міст, міського електротранспорту, комунальної енергетики.

2.2.1. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями та форми навчальної роботи студента

Модулі та змістові модулі	Всього, кредит/годин	Форми навчальної роботи			
		Лекц.	Сем., Пр.	Лаб.	СРС
Модуль - Введення в спеціальність	2 / 72	24	-	-	48
<u>ЗМ 1.</u> Економіка, місто, міське господарство: загальні поняття, структура, взаємозв'язки	1 / 36	10	-	-	26
<u>ЗМ 2.</u> Економічні особливості діяльності галузей міського господарства	1 / 36	14	-	-	22

2.2.2. Лекційний курс

Зміст	Кількість годин
	6.030504
<i>Модуль - Введення в спеціальність</i>	
<i>ЗМ 1. Економіка, місто, міське господарство: загальні поняття, структура, взаємозв'язки</i>	
1. Місто як соціально-економічна система	2
2. Економіка як суспільна наука та економіка міста як специфічна економічна наука	4
3. Поняття і склад міського господарства	4
Разом за <u>ЗМ 1.</u>	10
<i>ЗМ 2. Економічні особливості діяльності галузей міського господарства</i>	
1. Житлове господарство і комунальне господарство	4
2. Місцеве самоврядування в Україні, його зв'язок з функціонуванням міського господарства	4
3. Тариф як специфічна форма ціни на послуги підприємств міського господарства	2
4. Особливості деяких підприємств комунального господарства	4
Разом за <u>ЗМ 2.</u>	14
Всього	24

2.2.3. Практичні (семінарські) заняття (навчальним планом не передбачені)

2.2.4. Лабораторні роботи (навчальним планом не передбачені)

2.2.5. Індивідуальні завдання (навчальним планом не передбачені)

2.2.6. Самостійна навчальна робота студента

Головне завдання самостійної роботи студентів полягає у набутті необхідних умінь і навичок роботи з рекомендованої літератури, монографій та наукових статей, вивчення нормативних актів, статистичних збірників, а також навчальними посібниками і методичними вказівками, вмінні розраховувати та узагальнювати дію виконаних розрахунків, у час, вільний від аудиторних занять.

Специфічною формою самостійної роботи є виконання завдань поточного контролю, підготовку до ПМК тощо.

Розподіл часу самостійної роботи

Зміст	Кількість годин
	6.030504
<i>Модуль - Введення в спеціальність</i>	
<i>ЗМ 1. Економіка, місто, міське господарство: загальні поняття, структура, взаємозв'язки</i>	
1. Місто як соціально-економічна система	8
2. Економіка як суспільна наука та економіка міста як специфічна економічна наука	10
3. Поняття і склад міського господарства	8
Разом за <u>ЗМ 1.</u>	26
<i>ЗМ 2. Економічні особливості діяльності галузей міського господарства</i>	
1. Житлове господарство і комунальне господарство	6
2. Місцеве самоврядування в Україні, його зв'язок з функціонуванням міського господарства	4
3. Тариф як специфічна форма ціни на послуги підприємств міського господарства	4
4. Особливості деяких підприємств комунального господарства	8
Разом за <u>ЗМ 2.</u>	22
Всього	48

2.3. Засоби контролю та структура залікового кредиту

Види контролю та їх стислий зміст	Розподіл балів, %
<i>Модуль - Введення в спеціальність</i>	
<i>Поточний контроль зі змістових модулів</i>	
<i>ЗМ 1. Економіка, місто, міське господарство: загальні поняття, структура, взаємозв'язки</i>	
Тестовий контроль №1	10
Контрольна робота №1	20
Разом за <u>ЗМ 1.</u>	30
<i>ЗМ 2. Економічні особливості діяльності галузей міського господарства</i>	
Тестовий контроль №2	10
Контрольна робота №2	20
Разом за <u>ЗМ 2.</u>	30
Разом за <i>Модулем</i>	60
<i>Підсумковий контроль з модулю</i>	
ПМК (усний)	40
Всього за <i>Модулем</i>	100

Критерії підсумкової оцінки на підставі поточного контролю

Кількість балів	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
більше 90-100 включно	Відмінно	A
більше 80-90 включно	Добре	B
більше 70-80 включно		C
більше 60-70 включно	Задовільно	D
більше 50-60 включно		E
більше 25-50 включно	Незадовільно з можливістю повторного складання	FX
від 0 до 25 включно	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	F

2.4. Інформаційно-методичне забезпечення

Бібліографічні описи, інтернет адреси	ЗМ, де застосовується
1	2
1. Рекомендована основна навчальна література (підручники, навчальні посібники, інші видання)	
1. Закон України “Про Загальнодержавну програму реформування і розвитку житлово-комунального господарства на 2004-2010 роки” від 24.06.2004.	2
2. Закон України “Про житлово-комунальні послуги” від 24.06.2004.	2
3. Економіка міського господарства: Навч. посібник/ За ред. Т.П. Юр'євої. – Харків: ХДАМГ, 2002.	1, 2
4. Конспект лекцій з дисципліни „Вступ до спеціальності”. Харків: ХНАМГ, 2007. / Авт. Дворкін С.В.	1, 2
2. Додаткові джерела (довідники, нормативні видання, сайти Інтернет тощо)	
1. Аникин А.В. Юность науки: Жизнь и идеи мыслителей-экономистов до Маркса / А.В. Аникин. 4-е изд. М.: Политиздат, 1985.	1
2. Самуельсон П. Економіка – М.: НПО “Алгон”, 1994.	1

Продовження табл.

1	2
3. Хейне П. Экономический образ мышления: Пер. с англ.- М.: Издательство “Каталаксия”, 1997. (http://www.libertarium.ru/libertarium/lib_thinking?PRINT_VIEW=1&NO_COMMENTS=1 електронна версія)	1
4. Экономика предприятия / Под ред. В.А. Швандара.- М.: ЮНИТИ, 2002.	1, 2
5. Экономика предприятия / Под ред. В.Я. Горфинкеля, В.А. Швандара.- М.: Банки и биржи, ЮНИТИ, 2000.	1, 2
6. http://www.kharkivoda.gov.ua/ - сайт Харківської обласної державної адміністрації.	1, 2
7. http://city.kharkov.ua/ - офіційний сервер Харківської міської ради, міського голови, виконавчого комітету.	1, 2
8. http://www.economy.com.ua/ - економічний інформаційно-аналітичний часопис “Економіка України”.	1, 2
9. http://www.ecsocman.edu.ru/ - Російський Федеральний освітній портал “Економіка. Соціологія. Менеджмент”.	1, 2
10. http://economics.wideworld.ru/ - сайт для студентів, що вивчають економіку.	1, 2
11. http://uk.wikipedia.org/wiki/Категорія:Економіка - список посилань на статті в категорії “Економіка” Вікіпедії.	1, 2
12. http://uk.wikipedia.org/wiki/Словник_економічних_термінів - словник економічних термінів в Вільній енциклопедії “Вікіпедія”.	1, 2
3. Методичне забезпечення (реєстр методичних вказівок, планів семінарських занять, інструкцій до лабораторних робіт, комп’ютерних програм, відео-аудіо-матеріалів, плакатів тощо)	
1. Методичні вказівки до самостійного вивчення дисципліни „Введення в спеціальність”. ХНАМГ, 2007.	Усі теми

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Програма навчальної дисципліни та робоча програма навчальної дисципліни „Введення в спеціальність” для студентів 1 курсу денної форми навчання напряму підготовки 6.030504 – “Економіка підприємства”.

Укладач: Сергій Володимирович Дворкін

План 2009, поз. 453 Р

Підп. до друку 15.10.2009 р. Друк на ризографі Зам.№ 5129	Формат 60 x 84 1/16 Умовн.- друк.арк. 1,3 Тираж 10 прим.	Папір офісний. Обл.- вид арк. 1,6
---	--	--------------------------------------

61002, Харків, ХНАМГ, вул.Революції, 12
Сектор оперативної поліграфії ЦНІТ ХНАМГ

61002, Харків, вул.Революції, 12